

Grezia atarian dugu

EUROPAKO BATASUNEAN zor publiko moduan dagoen euro bakoitzeko zor pribatua den beste euro bat ei dago (Paul de Grawe ekonomialaria, Soledad Gallegok joan den igandean aipatzen zuen *El País*-en). Kontua da Europako gobernuek sekulako dirutzak bideratu izan dituztela zor pribatu hori sostengatzera, bestela bankuak erabateko krisian sartuko zirelako eta honek ekonomia hondoratuko zuelako. Hala saldu digute. Diru publikoak atera zituen zulotik finantza merkatuak, modu horretan ekonomia erabateko saihestuz. Finantza merkatuen erregulazioa ezinbestekoa ei zen. Guztia gezurra. Ez da erregulaziorik eman, eta orain finantza merkatuek ez dute inongo errukirik zor publikoa duten estatuekin. Eta konfiantzak behera egiten du.

Konfiantzarik ez badago jai, krisia gertu da, hori bizitzako alor guztietan gertatzen da eta ekonomian ere hala dela ondo ikasi dugu azken bizpahiru urteotan. Eta zeinek banatzen du konfiantza? Besteak beste finantza merkatuek, estatuen zor ahalmena neurtzen duten kalifikazio agentziek. Eta hauek, estaturen baten zorra handia denean eta berau ordaintzeko arazoak izan ditzakeenean, konfiantza indizea jaisten diote eta estatu horrek konfiantza maila galtzen du finantza merkatuetan. Ondorioa: estatu horretan gutxien dutenek gerrikoa estutu beharko dute.

ESPAINIARI ere gerta dakiok hori, edo Portugal eta Irlandari. Akaso Italia berari ere bai. Apirilaren bukaeran Standard & Poor's-ek –arrisku maila neurtzen duen agenzia horietakoa– Espainiaren kon-

ARIS MESSINIS

fiantza ahalmena jaitsi zuen eta Greziako beldurra barreiatu da zezenaren azalean, baita haren lparaldean ere, euskal lurretan alegia. Eta Gipuzkoan, adibidez, beldurra bada langabezia %9an dagoenean, pentsa zer izan behar duen %28 duen Kanarietan. Baina lasai, Espainia Grezia baino sendoago dago, diote agintariek ohi bezala, eta herritarrek sinetsi ere bai. Eta akaso hala izango da, baina bada konparaketak egiterik.

Greziak defizit publikoa %12,7tik %2,8ra jaitsi gura du bi urtetan. Horrek sutan jarri du helenoen lurraldea eta, gainera, inor gutxik uste du bete ahal izango duenik, ezta Europako Batasunetik mailegu gisa helduko zaizkion laguntzekin ere. Espainiak bere defizita %11,4tik %3ra jaitsi gura du 2012rako. Bale, ekonomialariek diote zor publikoa Grezian baino askoz txikiagoa dela Espainian eta, beraz, ez dela Grezian moduko arriskurik. Baina Greziako langabezia 2009aren bukaeran ez zen iristen %10era eta Espainiarena %20an zegoen. Tira, batek daki hango porrot ekonomikorik dagoen, baina argi dagoena da han ekindako erreformen gisakoak atarian direla hemen ere. Gastu publikoaren murrizketa itzel batetik (Elena Salgado ministroak datozen

bi urteetan Madrilgo Gobernuak, autonomiek eta udalek 15.000 milioi euroko murrizketak izango dituztela iragarri du) eta lan erreforma gutxiago bestetik.

NEOLIBERALISMOAREN tesi zabaldua honakoa da: Grezia eta beste estatu hauek krisian baldin badaude, hori da gastu publiko handia eta –sindikatuak behartutako– lan merkatu zurruna dutelako. Bada ez, ez behintzat EBko estatu aberatsenek baino gehiago. Konparazioan, orain finantza merkatuen miran dauden estatu hauek EBko aberatsenek baino askoz gastu publiko txikiagoa dute, enplegu publiko gutxiago eta soldata askoz eskasagoak. Krisi egoeak askoz gehiago du zerikusirik beste hiru eragile hauekin. Bat, lan errenten etengabeko jaitsiera (kapitalarenak neurririk gabe gora egin duen bitartean) honek erosketak ahalmen erreala txikitzen duela; bi, finantza krisiak ekarritako mailegu eza; eta hiru, berrikuntza eta formazioaren eskutik ekonomia birmoldatzeko gaitasunik eza.

EGIBARREN berbek, beraz, edozeinek egingo lukeena adierazten zuten: saldu behar duenak edonon saltzen du, baina bere ahalegina gehiago bideratzen du eroste ahalmen handiagoa dagoen lekuetara. Ahula da komunitate politikoa onura ekonomikoan oinarritzea, baina ekonomia eta ongizatea eragile garrantzitsuak dira eta, alde horretatik, Euskal Herria posizio onean dago Espainiatik aldentzerena erakargarri bihurtzeko.

Baina adi, Grezia ere hor dago eta, 150 lanpostu gutxiagorekin, Sakanan ate joka jada.